

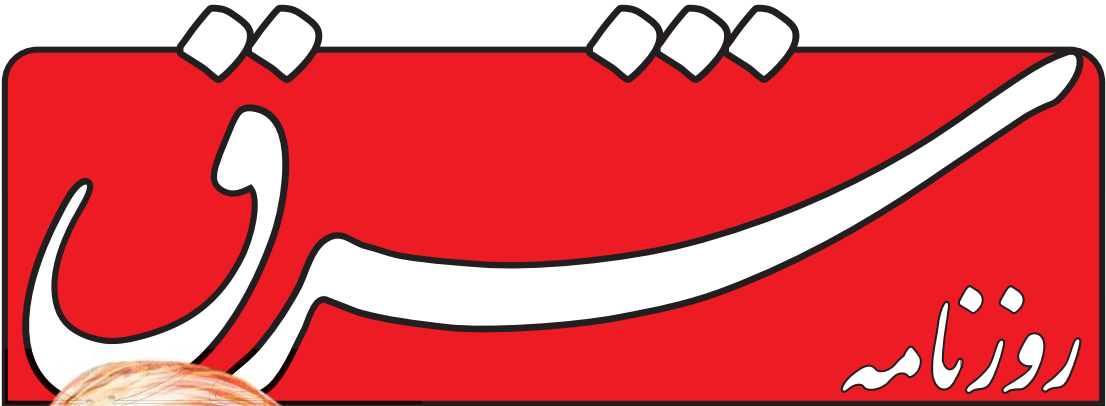
مقام معظم رهبری:

روز قدس روز مبارزه با یک نظام ظالمانه و استکباری است

پایگاه حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای: به مناسبت ماه مبارک رمضان، جمعی از استادان، نخبگان علمی و پژوهشگران دانشگاه‌ها، عصر دیروز (چهارشنبه) با حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مقام معظم رهبری، دیدار کردند...

صفحه ۲

پنجشنبه ۱۳۹۶ - ۲۷ رمضان ۱۴۳۸ - ۲۲ ژوئن ۲۰۱۷

رئیس‌جمهوری:

از کسی برای قدرت دفاعی خود اجازه نمی‌گیریم

گروه سیاست: رئیس‌جمهوری روز گذشته در جلسه هیئت دولت، با دعوت از همه مردم ایران برای حضور گسترده و باشکوه در راهپیمایی روز جهانی قدس و حمایت از مردم مظلوم فلسطین، اختلافات منطقه و جهان اسلام را به نفع صهیونیسم و تروریسم...

صفحه ۲

سال چهاردهم - شماره ۲۸۹۴ - ۲۰ صفحه - ۲۰۰۰ تومان

سرمقاله

شاهزاده جوان یک گام تا تخت پادشاهی

جاوید قربان‌اوغلی

مدیر کل وزارت خارجه دولت اصلاحات

انتخاب محمد بن سلمان به‌عنوان ولیعهد اول عربستان و کنارگذاشتن محمد بن نایف حاوی نکات تأمل‌برانگیزی برای آینده این کشور و بالطبع برای دیگر بازیگران در اوضاع به‌شدت متلاطم خاورمیانه است. براساس سنت پادشاهی که از زمان مرگ بن عبدالعزیز جریان داشت، انتقال قدرت در این پادشاهی و بنا بر وصیت وی، به ترتیب سن اولاد ذکور وی صورت می‌گرفت. پس از فوت ملک فهد بن عبدالعزیز(...)، انتخاب امیر عبدالله برای قرار گرفتن در رأس هرم قدرت با مخالفت‌هایی درون خاندان سعودی روبه‌رو بود. در آن زمان گفته می‌شد خانواده پر قدرت و بانفوذ سدیری در خاندان سعودی مخالف جانشینی فردی خارج از این خانواده برای تصدی بالاترین جایگاه است؛ باوجوداین و حتی آن‌طور که گفته می‌شد مخالفت آمریکا با به‌قدرت‌رسیدن عبدالله، خانواده سلطنتی نهایتاً به سنت گردن نهاده و ملک عبدالله به قدرت رسید. پس از فوت ملک عبدالله، با وجود بیماری سلمان، انتخاب وی نیز براساس تصمیم درون خانوادگی آل سعود و براساس سنت معمول آنان صورت گرفت و خانواده سلطنتی با او بیعت (هر چند ظاهری و اجباری) کردند. درحالتی که از زمان به‌قدرت‌رسیدن سلمان در جریان است-با هر معیار و ضابطه‌ای ارزیابی شود- برهم‌خوردن سنت‌های خاندان آل سعود به‌طور انکارناپذیری قابل رؤیت است؛ زیرا هنوز سه فرزند ذکور از عبدالعزیز در قید حیات هستند و در خانواده‌ای که معمولاً سن پادشاه و ولیعهد بالای ۷۰ سال بود، انتخاب یکی از این سه و ولیعهدی به‌طور طبیعی اتفاقی معمول بود. ملک سلمان به‌طور آشکاری این سنت را بر هم زد و ابتدا برادر خود مرقن را کنار گذاشت و دو نفر از نسل سوم خانواده آل سعود را که اتفاقاً هر دو جوان بودند، به ولایت‌عهدی اول و دوم گمارد و اینک در چارچوب سناریویی که باید با دقت آن را مورد مذاقه قرار داد، فرزند سی‌ویک‌ساله خود را به بالاترین منصب قدرت خاندان سعودی ارتقا داده است. ازاین‌روی مدیریت تحولات منتج به اتفاق اخیر را به‌هیچ‌وجه نمی‌توان در چارچوب تحولات داخلی این پادشاهی تحلیل کرد و انتخاب محمد بن سلمان را احتمالاً یاد در چارچوب سناریویی آمریکایی و برای مدیریت آینده این کشور مورد ارزیابی قرار داد و به نظر می‌رسد حضور محمد بن سلمان، با طراحی قبلی بازیگران دی‌مدخل در تحولات عربستان صورت گرفته است. شاید تشبیه سناریوی کنونی عربستان با آنچه آمریکا در اردن انجام داد، مقایسه‌ای مقرون به صحت باشد. با توجه به پیامدهای این تحول، در سطح نقش عربستان در منطقه و به‌ویژه در رابطه با ایران، به نظر می‌رسد باید ازاین‌پس شاهد تندترشدن فضا علیه ایران و متحدانش در منطقه باشیم. این پادشاهی در سی‌وچند سال گذشته و در دورانی بسیار پرتنش (جنگ تحمیلی، قضایای مکه و کشته‌شدن تعدادی از حجاج ایرانی، جنگ عراق و...) سیاست نسبتاً عاقلانه و معتدلی را در قبال ایران داشت. اینک در سایه تحولات دو سال گذشته، محمد بن سلمان اعلام می‌کند که باید جنگ را به داخل ایران بکشانیم. این رفتار گستاخانه با همسایه‌ای مهم در منطقه در کنار تیم تندرو هیئت حاکمه ایالات متحده اعم از ترامپ و مشاور امنیت ملی و وزیر دفاع این کشور و حتی مسئول میز ایران و البته فعال‌کردن سازمان اطلاعات، همه نمایانگر این واقعیت است که منطقه آبستن حوادث ناگواری است. در مناسبات ایران و عربستان، سابقه نداشته اگر قایقی از ایران به نزدیک آب‌های سعودی رسیده باشد یا حتی از آن گذشته باشد، آنان اقدام به تیراندازی کنند. نقش رئیس‌جمهور و وزارت خارجه نیز در مدیریت فضای فعلی بسیار حیاتی است.

ادامه در صفحه ۴

توصیه نمایندگان فراکسیون امید به رئیس‌جمهوری

برخی وزرا تیشه به ریشه روحانی زدند

شرق، آمنة شیرافکن: نمایندگان فراکسیون امید مجلس دو ماه مانده به تعیین نهایی کابینه جدید حسن روحانی، لابی‌ها و رایزنی‌های‌شان را با دولت آغاز کرده‌اند. توصیه آنها به حسن روحانی این است که وزرایی در کابینه نگذارد که بعدتر نه تنها همسوی دولت نباشند که به جریان منتقد و مخالف دولت پیوندند. برخی اسم نمی‌آورند و برخی دیگر گریزی به اسامی می‌زنند. با این حال مخاطب آنها مشخص است. پرونده وزرای منتخب کابینه یازدهم پیش‌روی افکار عمومی است و به‌ویژه چند روز مانده به انتخابات هیئت‌رئیس مجلس، نمایندگان فراکسیون امید صریح‌تر از همیشه

برشی از گفت‌وگوی منتشرنشده با کیارستمی:

با عنوان خانه‌دوست کجاست دوتا دشمن تراشیدم

صفحه ۱۴

یادداشت

ایران در میانِ منازعه قطر و عربستان

چند نفر از نمایندگان مجلس کویت گرایش‌های اخوانی دارند. به‌خاطر داریم حکومت طالبان در افغانستان فقط از سوی معدودی از کشورها به خصوص عربستان و امارات به رسمیت شناخته شد. همچنین قطر متهم شده است که با ایران روابط خوبی دارد. گرچه داشتن رابطه با یک کشور همسایه در خلیج فارس نمی‌تواند توجیه‌کننده رفتار سعودی-اماراتی باشد، اما واقعیت آن است که در سال‌های پس از انقلاب اسلامی، قطر تمایل داشته و دارد که با حفظ روابط خود با تهران به نوعی به عمق اشتراکات خود با آمریکا و دیگر کشورهای مؤثر در منطقه بیفزاید. من به‌خاطر ندارم که در همه این سال‌ها پروژه‌ای بزرگ مانند خط لوله آب یا قرارداد بزرگ نفتی و گازی مابین تهران و دوحه به سرانجام رسیده باشد. در همه این سال‌ها دوحه می‌کوشید که از اهرم نزدیکی خود با تهران برای رسیدن به اهداف سیاست خارجی خود بهره ببرد. به نظر نگارنده، بحران روابط عربستان و قطر با مدل مفهومی رفتاری بیشتر قابل توجیه است. علت رفتار تند سعودی‌ها ریشه در مسائل داخلی این کشور دارد. اقدام سعودی علیه قطر همان مدل حمله عراق در دوره صدام‌حسین به کویت است. اتفاقات قبل از این حمله نشان‌دهنده تصمیم صدام برای گوشمالی کویت، عربستان و امارات برای توطئه آنان به نظر صدام، در کاهش قیمت نفت خام و مالا کم‌ترشدن منابع مالی عراق در پایان جنگ ایران و عراق بود. عزت ابراهیم در کنفرانس جده به مسئولان کویتی و سعودی هشدار داده و آنان را به تنبیهی بزرگ بشارت داد. مسئله یک‌دست‌شدن حاکمیت در سعودی این بار در اختلافات بین خانواده ملک سلمان و خانواده نایف که ولیعهدی این کشور را در دست داشت خود را

نمایان می‌کند. بازیگر پرسروصدای این جنگ خانوادگی محمد بن سلمان است که هم‌زمان در چند جبهه برای کامل‌کردن قدرت خود و پدر خویش می‌جنگد. او فکر می‌کند که با دشنام‌گویی به ایرانیان و محاصره قطر می‌تواند داخل کاخ سلطنتی اختیارات قدرت را یک‌سره قبضه کند. روابط نزدیک خانواده آل ثانی در قطر و آل نایف هدف محمد بن سلمان است. اگر این فرضیه درست باشد، حدس می‌زنم در مدت زمانی بین شش‌ماه تا یک‌سال قدرت سلمان و فرزندش محمد، در عربستان بدون رقیب خواهد شد. آن‌گاه عربستان مجدداً به رفتار سنتی این کشور، که مبتنی بر حزم و محافظه‌کاری بود، بازمی‌گردد. رفتار مناسب ایران، این است که مانند موضع کشور در تهاجم صدام به کویت، این بار نیز متکی بر بی‌طرفی باشد. بهترین راهبرد برای ایران در این شرایط، «خوش‌تن‌داری استراتژیک» و حمایت‌نکردن از یکی از طرفین مناقشه است. از این منظر، ایران باید ضمن درک شرایط خطر موجود، بدون درگیرشدن در محاسبات احساسی، به عربستان این پیام را بدهد که ایران از افزایش سطح تنش و درگیری در منطقه استقبال نمی‌کند و آن را برای آینده منطقه مضر می‌داند. باید کانال‌های ارتباطی با عربستان برای ردوبدل پیام باز بماند و برای این منظور باید از توان دیپلماتیک کشور استفاده کرد. در عین حال می‌توان کمک‌های انسان دوستانه و مواد غذایی به وسیله بخش خصوصی ایران به صورت عادی قطر ارسال کرد. این بار بی‌طرفی فعال می‌تواند راهبردی مناسب برای سیاست خارجی ایران باشد. اگرچه در این اختلاف، شواهد نشان می‌دهد عربستان سعودی شروع‌کننده بحران جدید در منطقه خلیج‌فارس است، اما ایران

می‌تواند علاوه بر تعامل جدی‌تر با دوحه، روابط با عربستان را نیز در نظر داشته باشد. تماس تلفنی وزیر امور خارجه ایران با وزیر خارجه قطر و همچنین امیر رئیس‌جمهور ایران به حاکم قطر از سوی معاون وزیر امور خارجه اقدامات مناسب سیاسی برای پیگیری راهبرد بی‌طرفی در بخش قطر است. در عین حال

عربستان بدون رقیب خواهد شد. آن‌گاه عربستان مجدداً به رفتار سنتی این کشور، که مبتنی بر حزم و محافظه‌کاری بود، بازمی‌گردد. رفتار مناسب ایران، این است که مانند موضع کشور در تهاجم صدام به کویت، این بار نیز متکی بر بی‌طرفی باشد. بهترین راهبرد برای ایران در این شرایط، «خوش‌تن‌داری استراتژیک» و حمایت‌نکردن از یکی از طرفین مناقشه است. از این منظر، ایران باید ضمن درک شرایط خطر موجود، بدون درگیرشدن در محاسبات احساسی، به عربستان این پیام را بدهد که ایران از افزایش سطح تنش و درگیری در منطقه استقبال نمی‌کند و آن را برای آینده منطقه مضر می‌داند. باید کانال‌های ارتباطی با عربستان برای ردوبدل پیام باز بماند و برای این منظور باید از توان دیپلماتیک کشور استفاده کرد. در عین حال می‌توان کمک‌های انسان دوستانه و مواد غذایی به وسیله بخش خصوصی ایران به صورت عادی قطر ارسال کرد. این بار بی‌طرفی فعال می‌تواند راهبردی مناسب برای سیاست خارجی ایران باشد. اگرچه در این اختلاف، شواهد نشان می‌دهد عربستان سعودی شروع‌کننده بحران جدید در منطقه خلیج‌فارس است، اما ایران

چند نفر از نمایندگان مجلس کویت گرایش‌های اخوانی دارند. به‌خاطر داریم حکومت طالبان در افغانستان فقط از سوی معدودی از کشورها به خصوص عربستان و امارات به رسمیت شناخته شد. همچنین قطر متهم شده است که با ایران روابط خوبی دارد. گرچه داشتن رابطه با یک کشور همسایه در خلیج فارس نمی‌تواند توجیه‌کننده رفتار سعودی-اماراتی باشد، اما واقعیت آن است که در سال‌های پس از انقلاب اسلامی، قطر تمایل داشته و دارد که با حفظ روابط خود با تهران به نوعی به عمق اشتراکات خود با آمریکا و دیگر کشورهای مؤثر در منطقه بیفزاید. من به‌خاطر ندارم که در همه این سال‌ها پروژه‌ای بزرگ مانند خط لوله آب یا قرارداد بزرگ نفتی و گازی مابین تهران و دوحه به سرانجام رسیده باشد. در همه این سال‌ها دوحه می‌کوشید که از اهرم نزدیکی خود با تهران برای رسیدن به اهداف سیاست خارجی خود بهره ببرد. به نظر نگارنده، بحران روابط عربستان و قطر با مدل مفهومی رفتاری بیشتر قابل توجیه است. علت رفتار تند سعودی‌ها ریشه در مسائل داخلی این کشور دارد. اقدام سعودی علیه قطر همان مدل حمله عراق در دوره صدام‌حسین به کویت است. اتفاقات قبل از این حمله نشان‌دهنده تصمیم صدام برای گوشمالی کویت، عربستان و امارات برای توطئه آنان به نظر صدام، در کاهش قیمت نفت خام و مالا کم‌ترشدن منابع مالی عراق در پایان جنگ ایران و عراق بود. عزت ابراهیم در کنفرانس جده به مسئولان کویتی و سعودی هشدار داده و آنان را به تنبیهی بزرگ بشارت داد. مسئله یک‌دست‌شدن حاکمیت در سعودی این بار در اختلافات بین خانواده ملک سلمان و خانواده نایف که ولیعهدی این کشور را در دست داشت خود را

۵ ژوئن ۲۰۱۷، عربستان سعودی اعلام کرد روابط سیاسی و هرگونه ارتباط زمینی، دریایی و هوایی کشورش را با قطر قطع کرده است. ریاض اعلام کرد این اقدام به منظور محافظت از امنیت ملی عربستان سعودی انجام شده است. به گفته ریاض این اقدام برای محافظت از عربستان در برابر تروریسم و افراط‌گرایی ضروری بود. در پی آن امارات عربی متحده، بحرین، مصر، لیبی، موریس، و مالدیو نیز روابط سیاسی خود با قطر را قطع کردند. برخی از کشورهای مانند ایران، چین، روسیه، ترکیه، کویت، عمان و آمریکا خواستار حل اختلافات از طریق گفت‌وگو شدند. اسرائیل حرکت عربستان و متحدانش را نشانه‌ای از عمق اشتراکاتشان با رژیم صهیونیستی دانست. وزیر خارجه قطر گفت که این حملات به قطر برای این است که قطر را مجبور کنند درباره همه مسائل از سعودی‌ها و اماراتی‌ها پیروی کند؛ گویا اینکه قطر هیچ اختیاری از خود ندارد و آنها می‌توانند سیاست خارجی خود را به‌طور تحمیل کنند.عربستان سعودی و امارات عربی متحده در ظاهر چنین ادعا می‌کنند که قطر به گروه‌های تروریستی در خاورمیانه مانند القاعده و داعش کمک مالی کرده و از یوسف القرضاوی رهبر معنوی اخوان‌المسلمین در خاک خود پندیرای کرده است. اما اگر این اتهام درست باشد، آن‌گاه این بحث پیش می‌آید که در کویت نیز گرایش به اسلام سیاسی اهل سنت ریشه‌دار است و

عباس ملکی
استاد دانشگاه شریف و معاون پیشین وزارت خارجه

حرف اول

اکسیر چمران

رضا امراللهی
رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی

سالروز شهادت دکتر مصطفی چمران، فرصتی است تا درباره ویژگی‌های منحصربه‌فرد و تکرارنشده‌ی این دانشمند نابغه اسلام‌شناس، نکاتی مطرح شود. نخستین ویژگی ایشان، نبوغ کم‌نظیر در مسائل علمی بود. او شاگرد اول دانشکده فنی در رشته برق بود و سپس برای تحصیلات تکمیلی راهی آمریکا و دانشگاه مشهور برکلی می‌شود و سال ۱۹۶۳، دکترای گداحت گرفته و اولین ایرانی است که به چنین مرتبه علمی‌ای دست پیدا می‌کند. تز دکترای او، «باریکه الکترونی در مگن‌ترون با کاتد سرد» بود و استادان راهنمای ایشان بزرگ‌ترین افراد این رشته در صد سال گذشته بوده‌اند. دیوید اسلون از استادان نامدار او بود، کسانی هم که کنار ایشان بودند دانشمندانی در حد نویل بودند. ۲۰ سال پیش در کتابی که برای دانشکده فنی دانشگاه تهران نوشتم، همه این نکات را برشمردم که البته بعد از ده‌ها بار تجدید چاپ، به‌تازگی از سوی یک ناشر بدون ذکر نام نویسنده، بازنشر شده است. دکتر چمران، یک اسلام‌شناس قدری بود. دعای کمیل را برای بچه‌های آمریکا ترجمه کرد که مشابه آن در بین این تعداد ترجمه، از نظر زیبایی و عرفانی بودن وجود ندارد. ایشان به‌اندازه‌ای از طرح نام خود گریزان بود که نام پراشدرش دکتر عباس چمران را به‌عنوان مترجم دعای کمیل، ذکر نکرد. تز دکترای او، تنها تز دکتراست که در آن به‌جای ذکر نام خود، نوشته «کسی که این آزمایش را انجام داد به این نتیجه رسید» و از سوم‌شخص استفاده می‌کرد، درحالی‌که در ت‌های دکترای می‌نویسند من به این نتیجه رسیدم. در جذب آدم‌ها بی‌رقیب بود. اکسیر بود؛ مس را طلا می‌کرد. بچه‌هایی که شهید چمران پیش از انقلاب یا در ستاد جنگ‌ها نا‌منظم جذب کرد، گویی وارد کارخانه طلاسازی شده‌اند. شخصیتی داشت که بعد از دو جلسه مصاحبت، جذب او می‌شدیم. در کار عملی همه را مات و متحیر می‌کرد. پیش از آغاز جنگ و در ابتدای روزهای راه‌اندازی ستاد جنگ‌های نا‌منظم، در نخست‌وزیری متوجه شدیم شبیه عینک ایشان شکسته؛ اما روی آن را نداشتیم که سؤال کنیم چرا آن را تعمیر نمی‌کنند، بعد متوجه شدیم پولی به‌همراه ندارد. بعداً یکی از نزدیکان، ۱۲ قطعه اسکناس هزار تومانی برای مخارج روزانه به ایشان داد که بعد از شهادت، بخشی از آن پول هنوز در جیب ایشان بود.

ادامه در صفحه ۴

مراسم ختم پدر جناب آقای خسرو قنبری تهرانی

روز پنجشنبه ۱ تیرماه ۱۳۹۶ از ساعت

۱۵:۳۰ الی ۱۷ در مسجد الغدیر واقع

در خیابان میرداماد منعقد می‌شود

ارتباط با روزنامه شرق
SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR